

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm IX. Quia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

vindicatione. Et dici solet talis præscriptio introducta partim in fauorem possidentis, partim in odium jus suum recuperare negligentis, vti videre licet apud *Gratiam, in c. Placuit. 15. 16. q. 3.* Opus tamen est sententiam postea ferri aduersus possessorem ad hoc, vt per litem contestationem præscriptio interrupta censeatur, *Arg. l. Euidenter. 16. ff. de except. rei iudicata, & docet Molin. n. 14.*

CAPITVLVM IX.

Quia.

PARAPHRASIS.

Inter duos Abbates controuersia erat circa fines agrorum; ea propter Alex. III. iussit eam agrimensoris definitione terminari, & hoc ipso c. mandat delegatis suis, vt ad loca, de quibus est contentio, accedant, vt in præsentia sua controuersiam secundùm iura sua faciant finire exceptione præscriptionis 40. annorum vtrique parti reseruata.

SUMMARIVM.

1. In controuersia circa fines agrorum adhibendus agrimensor, & iuxta eius pronuntiatum illa definienda.
2. Agrimensore malè pronuntiante, quod remedium læso competat.
3. Aduersus agrimensorem non competit actio locati, si et aliquid remunerationis causa acceperit.
4. Idem est de Notario, Aduocato, Medico, Iurisperito & similibus, qui itidem non obligantur ex culpa ciuili, etsi pro opera præstita honorarium acceperint. Si tamen hi ob imperitiam læserunt partem, actione in factum tenentur ad præstandum interesse.
5. Exceptio præscriptionis, si difficultatem habet, differri potest post litem contestationem, vt examinetur.

NOt. I. Si lis de finibus agrorum oriatur, agrimensor in partium, vel, si opus sit, etiam iudicis præsentia adhibendus est,

& secundùm huius pronuntiatum causa definiri debet. Vide, quæ dixi in *c. 3. & 4. De probat.*

Quæritur. Si agrimensor malè pronuntiauit, quodnam remedium competit ei, qui læsus est? *Re.* De hoc videndam esse *l. 1. & seqq. ff. Si mensor falsum modum dixit*, videlicet, contra mensorem agi posse actione in factum ad præstandum id, quatenus interest actoris, quod mensor falsò pronuntiauit, dummodò is dolosè egerit, vel in culpa lata, quæ dolo æquiparatur, fuisse deprehendatur; sed de alia culpa, seu negligentia sua non tenetur, cum aduersus eum actio locati non competat, tametsi aliquid remunerationis causa acceperit; cum enim singularis industria hominis interueniat, id, quod datur, non operis mercedem, sed honorarium pro beneficio præstito veteres appellarunt. Quamobrem licet actio ista contra mensorem hæredi, aut successori concedatur, non tamen aduersus hæredem mensoris, cum quodammodò pœnalis, a deòque personæ inhærens, non rei persecutoria sit. *l. 3. §. Hanc actionem. ff. eodem.*

Idemque pari ratione dicendum est, de Notario, Aduocato, Medico, Iurisperito & similibus personis, quod non obligentur ex culpa ciuili, tametsi pro beneficio præstito honorarium accipiunt, vti colligitur ex *l. ult. c. de Magistratibus conueniendis*. Quare quod dicere solent DD. si Medicus, Iurisperitus, aut Confessarius, mercedem accipiat pro opera præstita, quod transeat contractus in locationem, id non propriè dicitur, sed de quasi locatione accipi debet, vti hic *Abb. notauit. n. 3. cum Bart. in cit. l. 1. & sumitur ex l. 1. ff. de variis & extraordinariis cognitionibus. iuncta Gl.* vbi dicitur, quod Iudicis implorato officio extra ordinem mercedes ac salaria perantur. Vide, quæ docui *l. 3. tr. 4. de Inst. c. 7. ass. 4.* & quod Dynus & alij docent in *regul. 19. in 6.* non est sine culpa (intellige latam, quæ dolo, juris præsumptione, æquiparatur) qui rei, quæ ad se non pertinet, se immisceat, quod videlicet Notarij, Medici, Iurisperiti & similes, qui se peritos in arte profitentur, cum non sint, si ob imperitiam læse-

læserunt partem, quacum quasi contraxerunt, actione in factum teneantur ad præstandum interesse, sicuti hoc ipsum de Iudice traditur *insti. de obligationibus ex quasi delicto. principio.*

Not. II. Exceptio præscriptionis, quæ numerari debet inter exceptiones litis finitæ, si difficultatem & intricacionem habere videatur, post litis contestationem differri potest, ut examinetur, ita sumitur ex hoc cap. & indicat *Alex. n. 10. & docui in c. 1. de litis contest. in 6.*

CAPITVLVM X.

Ex transmissa.

PARAPHRASIS.

Erat Ecclesia matrix de Camenone pertinens jure proprietatis, seu incorporacionis ad Monasterium Habennense. Ea Ecclesia alias Ecclesias filiales, seu Capellas sibi subiectas habebat, ita, ut Parochiani harum ad decimas, & alias oblationes matri Ecclesie, spectato jure communi, obligarentur, sed Clerici earundem filialium paulatim omne jus parochiale præter jus funerandi matri Ecclesie subtraxerunt: de hac re consultus Lucius III. mandat, ut decimæ, oblationes, & aliæ obventiones (non obstante vsucapione, quæ tempore hostilitatis processit) dictæ Ecclesie matri restituantur.

S V M M A R I V M.

1. Decima prædiales, oblationes, quæ obveniunt ex Ecclesia filiali, & jus funerandi, de jure communi debentur Ecclesie matri.
2. Tempore hostilitatis præscriptio non currit.
3. Idem est, si ob pestilentiam jus non dicatur, vel aliud impedimentum juris intrinsicum.
4. Impedito agere de jure, non currit præscriptio, impedito autem de facto currit: restituendus tamen est, si justum fuit impedimentum.

Not. I. Decimæ prædiales, & oblationes, quæ proveniunt in Ecclesia filiali,

itèmq; funerandi, spectato communi jure, pertinent ad Ecclesiam Parochialem matricem, ita tamen, ut Sacerdoti & Clericis, qui filiali præsumunt, congrua sustentatio provideatur. *c. Ad audientiam. 3. de Ecclesiis adificandis.*

Not. II. Tempore hostilitatis, cum ob hostium incursum jus non dicitur, quia homines aliò diffugerunt, præscriptio non currit, sed quiescit ac veluti dormit, postea iterum progressura, cum impedimentum, quo minus actio institui potuerit, sublatum fuerit, ita, ut tempus illud, quo præscriptionis cursus cessauit, inde subtrahendum sit, *cap. Auditis. 15. hoc tit. & docet Innoc. hic. n. 1. & explicavi l. 3. tr. 1. de Inst. c. 8. n. 19.*

Idem verò dici debet in casu omninò simili, videlicet si ob pestilentiam jus non dicatur, neque verò refert, quod id jure expressum non reperiatur, quia non omnes casus legibus comprehendi possunt, sed cum vnus pro facti relatione ac specie decisus fuit, ad alios similes decisio ob identitatem rationis extendi debet, *l. Non possunt. 12. ff. de legibus. & not. Bartol. in l. Naturaliter. 23. ff. de vsucapionibus.*

Loquor autem de impedimentò juris, quod est intrinsicum, quia vel judicia non aguntur, vel Ecclesia vacat, aut defensore destituitur, aut pupillus in ætate pupillari, vxor constante matrimonio pro bonis dotalibus, & filius pro bonis adventitiis agere prohibetur; aliud verò est impedimentum facti & extrinsecum, si quis spectato jure agere possit, sed extrinseca causa. v. g. necessitatis absentia ob Rempub. impeditur; hoc casu præscriptio currit & perficitur; sed conceditur beneficium restitutionis in integrum. Vti docui in *cit. c. 8. n. 22.* Quare Regulam collige ex *Felin. h. o. n. 8.* impedito agere de jure non currit præscriptio, sed impedito agere de facto currit, quamvis restituendus sit, si impedimentum justum fuit.

CAPITVLVM XI.

Accedentes.

PARAPHRASIS.

Præpositus. S. Nazarij & Canonicus S. Stephani